



NORGES HØYESTERETT

Den 6. juni 2007 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2007-01004-A, (sak nr. 2007/82), sivil sak, anke,

Gjensidige Forsikring

(advokat Bård Iversen – til prøve)

mot

A

(advokat Christian Thrane Asserson)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder krav om erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven. For Høyesterett er saken begrenset til å gjelde spørsmålet om en hendelse som en arbeidstaker er blitt utsatt for, skal anses som yrkesskade etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum – det avdempede arbeidsulykkesbegrep.
- (2) A er født i 1963. I mars 1995 ble hun ansatt som pakkerimedarbeider ved Tine Norske Meierier BA, Avdeling Klepp, i Rogaland. Etter først å ha vært engasjert som tilkallingsvikar, gikk hun over på tre måneders kontrakter, som hver gang de løp ut, ble fornyet. I juni 1996 var hun stilt i utsikt å få fast ansettelse. Arbeidet bestod i å pakke ost. Hun vekslet mellom å arbeide dagskift og kveldsskift.
- (3) Arbeidet på pakkeriavdelingen var organisert på den måten at lagermedarbeidere kjørte osten inn på avdelingen på paller. På hver palle var det 64 vakuumpakkede ostestykker à 10 kg. Disse ostestykkene ble pakket ut, lagt på produksjonsbånd, kuttet opp i mindre stykker og vakuumpakket på nytt før de ble lagt i esker for videre forsendelse. Ved produksjonsbåndet var det flere arbeidsoperasjoner, som arbeidstakerne – som hovedsakelig var kvinner – byttet på å utføre. Etter det som er opplyst, stod hver arbeidstaker normalt rundt en halv time på hver arbeidspost. I løpet av en vakt var de vanligvis gjennom alle de forskjellige arbeidsoppgavene.

- (4) De paller som ble benyttet, var Euro-paller. Disse er laget av tre, og veier normalt mellom 23 og 25 kg. Etter at pallene var tømte, skulle den pakkerimedarbeider som stod først ved produksjonsbåndet, ta den tømte pallen til side og eventuelt stable dem oppå tidligere tømte paller. På dagskiftet ble bortkjøring av oppstablede paller fra pakkeriavdelingen vanligvis foretatt av lagermedarbeidere, men på kveldsskiftet ble arbeidet normalt utført av pakkerimedarbeidere. Mens innkjøring skjedde med større trucker, som bare ble kjørt av lagermedarbeidere, ble bortkjøring foretatt med mindre trucker, som også kunne håndteres av særskilt sertifiserte pakkerimedarbeidere. Det er opplyst at A var sertifisert til å håndtere de mindre truckene som ble benyttet til bortkjøring av paller. I dag foregår stabling av paller maskinelt, men i juni 1996 ble stablingen utført manuelt.
- (5) Den skade denne saken gjelder, inntraff 18. juni 1996. A arbeidet denne dagen på kveldsskiftet. Ved avslutningen av skiftet hadde det hopet seg opp ca. 7–8 paller som var blitt skjøvet til side, og som måtte ryddes bort. Det var en nyansatt medarbeider som stod først ved produksjonsbåndet. Hun fremstod som usikker i forhold til oppgaven med å rydde og stable paller, og A tilbød seg derfor å hjelpe henne med dette. Det som deretter skjedde, har lagmannsretten beskrevet slik:
- ”A gikk i gang med å stable pallene. Arbeidet forløp uten problemer inntil hun hadde lagt opp en stabel som rakk henne omtrent til bryst- eller skulderhøyde. I det hun hadde bøyd seg ned – i en god arbeidsstilling – for å skyve ytterligere én palle opp på stabelen, opplevde hun et ”smell” i ryggen hvorefter hun kom til å befinne seg nærmest sammensunket på huk i en slags z-lignende posisjon. Hun klarte ikke å rette seg ut. Det klarte heller ikke kolleger som straks kom til for å hjelpe henne. De fikk lagt henne overende på en palle – fortsatt i en slags z-lignende posisjon – og deretter tilkalt ambulanse.”**
- (6) Under prosedyren for Høyesterett har A reservert seg noe mot betegnelsen ”god arbeidsstilling”, men for øvrig er partene enige om å legge dette faktum til grunn.
- (7) Ambulansen brakte A til Klepp og Time legevaktsentral. Det ble ved undersøkelsen ikke gjort spesielle funn. Ifølge journalen fra legevaktsentralen ble hendelsen oppfattet som ”akutt lumbago”. Hendelsen ble derfor ikke rapportert som arbeidsulykke. Det er heller ikke ved senere undersøkelser blitt påvist noen organisk ryggskade.
- (8) I samsvar med tidligere avtale tok A sommerferie fra 22. juni 1996. Etter hendelsen 18. juni 1996 ble hun sykmeldt de dagene som var igjen frem til ferien. Etter avviklet sommerferie var A i arbeid fra og med 22. juli til og med 16. september 1996. I tiden 17.–29. september 1996 hadde hun sykefravær. Hun var så i arbeid igjen i tidsrommet 30. september–7. oktober 1996. Siden den gang har hun ikke vært i arbeid. Hun hadde sykelønn fra Tine Norske Meierier BA frem til 26. november 1996. Arbeidsforholdet ble da avsluttet. Etter en attføringsperiode ble hun ved vedtak av Fylkestrygdekontoret i Rogaland av 1. mars 1999 innvilget 100 % uførepensjon fra 1. september 1997. I pensjonsvedtaket er uføretidspunktet satt til oktober 1996.
- (9) Den 26. april 2002 fremsatte A krav overfor Tine Norske Meieriers yrkesskadeforsikringsselskap – Gjensidige NOR Forsikring, som senere har endret navn til Gjensidige Forsikring. I skademeldingen til selskapet er hendelsesforløpet beskrevet på følgende måte:

”Skulle løfte paller opp i en stabel for bortkjøring m. truck. Løftet en palle, skli med høyre fot, får en kraftig smell i ryggen, klarer deretter ikke å bevege seg. Blir hentet i ambulanse etter ca. 30 min., kan ikke bevege seg.”

- (10) Forsikringsselskapet bestred ansvar, idet A etter selskapets oppfatning ikke hadde vært utsatt for en arbeidsulykke i yrkesskadeforsikringslovens forstand. Dessuten mente selskapet at det ikke forelå årsakssammenheng mellom hendelsen 18. juni 1996 og de ryggplager hun lider av.
- (11) Etter dette anla A 13. februar 2004 søksmål mot Gjensidige Forsikring for Jæren tingrett med påstand om at forsikringsselskapet var erstatningsansvarlig for de ryggplager som har medført at hun er 100 % ufør.
- (12) I dom 22. februar 2005 fant tingretten det ikke sannsynliggjort at A var blitt utsatt for en arbeidsulykke 18. juni 1996. På grunnlag av en samlet vurdering av bevisene fant tingretten at det forelå ”tvil med hensyn til om A gled i forbindelse med løftet 18 06 96”. Denne tvil måtte etter tingrettens syn gå ut over A, og vilkårene for å konstatere arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd første punktum – det markerte arbeidsulykkesbegrep – var da ikke oppfylt. Etter tingrettens oppfatning gikk hendelsen heller ikke inn under folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum – det avdempede arbeidsulykkesbegrep. Løftet lå ikke utenfor As normale arbeidsoppgaver, og tingretten kunne ikke se at hun ved løftet var blitt utsatt for en påkjenning eller belastning som var usedvanlig for henne i hennes arbeid. Det var da ikke nødvendig for tingretten å gå inn på spørsmålet om det forelå årsakssammenheng mellom denne hendelse og de ryggplager hun har. Tingrettens dom har denne domsslutning:

”1. Gjensidige NOR Forsikring frifinnes.

2. A dømmes til innen 14 – fjorten – dager fra dommens forkynnelse å betale Gjensidige NOR Forsikring saksomkostninger med 37 100 – trettisv tusen etthundre – kroner.”

- (13) A påanket tingrettens dom til Gulating lagmannsrett, som 28. november 2006 avsa dom med denne domsslutning:

”1. Gjensidig NOR Forsikring ved styrets formann er erstatningsansvarlig for den forverring som oppsto i As ryggglidelse etter uhellet 18. juni 1996 og som har resultert i at A har blitt 100 prosent ervervsmessig ufør.

2. Gjensidig NOR Forsikring tilpliktes å betale det offentlige sakens omkostninger med kr. 118.676 – kroner etthundre og åttentusensekshundre og syttiseks – til dekning av salærkrav samt kostnaden til den sakkyndige og gebyr for tingrett og lagmannsrett. Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.”

- (14) Lagmannsretten fant at hendelsen på arbeidsplassen 18. juni 1996 representerte en konkret tidsbegrenset ytre handling som medførte en påkjenning eller belastning som var usedvanlig i forhold til det som var normalt i As arbeid, og at den derfor måtte anses som en arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum – det avdempede arbeidsulykkesbegrep. Det usedvanlige bestod etter lagmannsrettens syn i at ”samtlige paller fra skiftet bare var skjøvet til side og skulle ryddes til slutt”, og i at ”A i tur og

orden skulle løfte *alle* pallene fra skiftet”. Etter lagmannsrettens oppfatning var det også årsakssammenheng mellom denne hendelse og de ryggplager A lider av.

- (15) Siden lagmannsretten kom til at hendelsen gikk inn under det avdempede arbeidsulykkesbegrep, tok lagmannsretten ikke stilling til As anførsel om at hun hadde sklidd under løftet av den siste pallen, og at hendelsen derfor måtte anses som en arbeidsulykke etter folketrygdloven § 13-3 andre ledd første punktum – det markerte arbeidsulykkesbegrep.
- (16) Ytterligere detaljer om saksforholdet finnes i tingrettens og lagmannsrettens dommer.
- (17) Gjensidige Forsikring har påanket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken retter seg både mot lagmannsrettens rettsanvendelse og bevisbedømmelse. I anken blir det ikke bare bestridt at det foreligger yrkesskade, men også at det foreligger årsakssammenheng. Ved Høyesteretts kjæremålsutvalgs beslutning 8. februar 2007 ble anken henvist til Høyesterett. I medhold av tvistemålsloven § 392 tredje ledd ble ankeforhandlingen for Høyesterett foreløpig begrenset til ”spørsmålet om det foreligger en yrkesskade som omfattes av yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a jf. folketrygdloven § 13-3 annet ledd annet punktum”.
- (18) Den del av saken som i samsvar med kjæremålsutvalgets beslutning er blitt behandlet av Høyesterett, står i det vesentlige i samme stilling for Høyesterett som for de lavere instanser.
- (19) Den ankende part, *Gjensidige Forsikring*, har i korte trekk anført:
- (20) Det er ikke tilstrekkelig for at en hendelse skal kunne karakteriseres som arbeidsulykke etter folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum, at arbeidstakeren er blitt utsatt for en påkjenning. Ulykkesmomentet ligger her i at arbeidstakeren må ha vært utsatt for en uforberedt påkjenning. Det må være noe uventet som griper inn i arbeidssituasjonen, og som bringer den ut av kontroll, slik at arbeidstakeren mister herredømmet.
- (21) Vurderingen av om det foreligger et ulykkesmoment, må skje i forhold til den aktuelle type arbeid. Dette innebærer at kravet til ulykkeshendelse må relativiseres, jf. Rt. 2006 side 1642 (Fotballspillerdommen). Belastninger som ligger innenfor arbeidets normale ramme, kan ikke karakteriseres som arbeidsulykke. For at en hendelse skal gå inn under det avdempede arbeidsulykkesbegrep, må belastningen atskille seg markert fra det som gjelder under normal arbeidsutførelse.
- (22) Når det gjelder løfteskader, må det skilles mellom løft av personer og løft av ting. For at skader ved løft av ting skal kunne betraktes som arbeidsulykke, må det være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor normale arbeidsoppgaver eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter, for eksempel under sterkt tids- eller arbeidspress, i tvungne arbeidssituasjoner eller av unge arbeidstakere uten særlig opplæring.
- (23) De parallelle løft som A foretok 18. juni 1996, lå muligens noe i ytterkant av hennes daglige arbeidsoppgaver, men likevel ikke markert utenfor. Vekten av pallene var kjent – normalt mellom 23 og 25 kg. Pallene kan ikke karakteriseres som spesielt tunge gjenstander. Arbeidsstillingen var god, og arbeidsoppgaven kan ikke karakteriseres som risikofylt.

A hadde en god løfteteknikk, og var god til å løfte. Det forelå ikke noe tidspress eller noen tvungen arbeidssituasjon. I det hele tatt hadde hun fullt herredømme over situasjonen. Det eneste uventede var at A fikk et ”kink” i ryggen. Men etter forsikringsselskapets oppfatning kan dette ikke anses som noe ulykkesmoment i forhold til arbeidsulykkesbegrepet.

(24) Gjensidige Forsikring har nedlagt slik påstand:

- ”1. Lagmannsrettens dom oppheves og hjemvises til fortsatt behandling.**
- 2. Hver av partene bærer sine egne omkostninger for alle retter.”**

(25) Ankemotparten, A, har i korte trekk anført:

(26) Lagmannsretten har ved avgjørelsen av saken bygd på den rettsoppfatning Høyesterett gav uttrykk for i Rt. 2005 side 1757 (Skyggekjennelsen). I den saken ble en kneskade som en industrirørlegger ble påført mens han beveget seg på huk under et stillas, godkjent som arbeidsulykke. Skaden oppstod idet han foretok en avvergemanøver fra en stålbjelke som han trodde kom imot ham. Det er ikke noen grunn til å bedømme det foreliggende saksforhold annerledes.

(27) A var ansatt som pakkerimedarbeider. Hennes arbeidsoppgave var å pakke ost. Det å stable 7–8 Euro-paller oppå hverandre inngår ikke som noe normalt ledd i å pakke ost. De fleste pakkerimedarbeiderne var kvinner. Både innkjøring av fulle paller og utkjøring av tomme paller ble normalt foretatt av lagermedarbeidere. Å stable 7–8 Euro-paller i høyden representerte en stor arbeidsbelastning. Euro-pallene er store, vanskelig håndterbare og tunge, og ved å løfte feil vil arbeidstakerne bli påført en betydelig belastning. I dag utføres dette ikke lenger manuelt, men ved hjelp av maskiner. Etter As oppfatning må den arbeidsbelastning som lå i pallestablingen, i seg selv anses som en ulykkeshending.

(28) Det erkjennes at det kan ligge innenfor rammen av arbeidet for en pakkerimedarbeider å rydde vekk en og annen palle, men noe helt annet er å stable tomme paller fra et helt arbeidsskift. Ved å løfte feil vil risikoen for skade være stor. Det ble arrangert kurs i løfteteknikk, men A hadde ikke deltatt på noe slikt kurs. Den omstendighet at A ikke hadde fått noen spesiell opplæring i løfteteknikk, indikerer at pallestabling ikke ble ansett å inngå som en del av hennes normale arbeid. I alle fall lå dette på siden av hennes hovedarbeidsoppgaver. Dessuten var det ikke As oppgave å rydde vekk pallene den aktuelle kvelden. Hun tilbød seg å hjelpe en nyansatt pakkerimedarbeider. Det usedvanlige ligger i at A uten at det var hennes tur, måtte stable paller på vegne av alle etter kveldsskiftet. Lagmannsretten har lagt vekt på det usedvanlige i situasjonen. Den vurdering lagmannsretten har foretatt, er gjort på grunnlag av umiddelbar bevisførsel. Når lagmannsretten etter selv å ha hørt parts- og vitneforklaringer er kommet til at den aktuelle hending lå utenfor arbeidets normale ramme, bør Høyesterett være forsiktig med å fravike denne vurderingen.

(29) A har nedlagt slik påstand:

- ”1 Lagmannsrettens dom stadfestes.**

2 **A tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett i henhold til egen omkostningsoppgave.”**

- (30) *Mitt syn på saken*
- (31) Jeg er kommet til at anken må tas til følge.
- (32) Yrkesskadeforsikring skal etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a blant annet dekke ”skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade)”. Det fremgår av lovforarbeidene at yrkesskadeforsikringslovens arbeidsulykkesbegrep skal forstås på samme måte som i folketrygdloven, se Ot.prp. nr. 44 (1988–1989) om lov om yrkesskadeforsikring, side 89. Dette er også lagt til grunn i rettspraksis, se for eksempel Rt. 2005 side 1757 (Skyggekjennelsen).
- (33) I folketrygdloven § 13-3 andre ledd blir ”arbeidsulykke” definert slik:
- ”Som arbeidsulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.”**
- (34) Denne definisjonen blir fulgt opp med følgende negative avgrensning i tredje ledd:
- ”Belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelett-systemet, regnes ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.”**
- (35) Bakgrunnen for at yrkesskadeforsikringen ble begrenset til å gjelde yrkesskader, var ønske om å holde belastningslidelser utenfor, se Ot.prp. nr. 44 (1988–1989), side 55–56. Siden yrkesskadeforsikringens yrkesskadebegrep er blitt knyttet til folketrygdlovens arbeidsulykkesbegrep, er det imidlertid ikke bare belastningslidelser som faller utenfor. For at en skade som en arbeidstaker er blitt påført under utførelse av arbeidet, skal være dekket under yrkesskadeforsikring, må skaden være omfattet av den positive angivelse av arbeidsulykkesbegrepet i folketrygdloven § 13-3 andre ledd.
- (36) Som tidligere påpekt, er saken for Høyesterett begrenset til å gjelde spørsmålet om den hendelse som A ble utsatt for 18. juni 1996, går inn under folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum – det avdempede arbeidsulykkesbegrep.
- (37) Etter bestemmelsens ordlyd stilles det også for det avdempede arbeidsulykkesbegrep krav om at skaden må skyldes en ”ytre hending”. I Rt. 2005 side 1757 (Skyggekjennelsen) har imidlertid Høyesterett lagt til grunn at bestemmelsen på dette punkt ikke kan forstås i samsvar med ordlyden. På grunnlag av en gjennomgang av lovgivningshistorikken konkluderte Høyesterett her med at det i forhold til det avdempede arbeidsulykkesbegrep ikke kan stilles noe absolutt krav om ytre hending. Med tilslutning fra de øvrige dommerne uttalte førstvoterende (avsnitt 51):
- ”Etter min mening må folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum forstås slik at det i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning, ikke stilles noe tilleggskrav om ytre hending. I slike tilfeller vil den vanskelige arbeidssituasjonen eller det forhold som har ført til den ekstraordinære påkjenning eller belastning, i seg selv kunne utgjøre tilstrekkelig ulykkesmoment.”**

- (38) I Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdloven blir Trygderettens praksis om skader som oppstår i forbindelse med løft, bæring og lignende, oppsummert slik:

”Skader oppstått i forbindelse med løft, bæring, o.l. vil i alminnelighet ikke godkjennes som yrkesskade med mindre det har inntruffet noe ulykkesartet eller trygdede må anses å ha blitt utsatt for en usedvanlig påkjenning som ligger utenfor arbeidets vanlige ramme. I tilfeller hvor små avvik fra den normale arbeidsrutine lett medfører skade eller ulykke har vi imidlertid en mer liberal godkjennelsespraksis idet det stilles mindre krav til ulykkesmomentet/det ekstraordinære for at hendelsen skal kunne godkjennes. Dette gjelder for:

- **løft av hjelpeløse og/eller urolige personer,**
- **løft av spesielt tunge gjenstander,**
- **løft eller arbeid i vanskelig/forkjært stilling hvor arbeidet utføres under forhold som ligger nær fare/skadegrensen.**

I disse sakene er det tilstrekkelig med et mindre avvik fra den daglige arbeidssituasjon før det anses å foreligge ekstraordinære forhold, og den skadevoldende hendelsen må bare inneholde et ganske lite uventet tilleggsэлеment for at et ulykkesmoment anses å foreligge.”

- (39) Denne praksis er etter min mening i samsvar med den lovforståelse Høyesterett gav uttrykk for i Skyggekjennelsen. For at skader ved løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede arbeidsulykkesbegrep, må det være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter.
- (40) Selv om bortrydding og stabling av tømte paller ikke inngikk i hovedarbeidsoppgavene for pakkerimedarbeiderne ved Tine Norske Meieriers anlegg på Klepp, lå denne arbeidsoperasjonen heller ikke utenfor. Den omstendighet at det normalt var den arbeidstaker som stod ved starten av produksjonslinjen, som skulle rydde bort og eventuelt stable pallene etter hvert som de ble tømt, og det ikke var A som hadde denne posten ved avslutningen av kveldsskiftet 18. juni 1996, kan jeg ikke se har noen betydning. Ut fra det som er opplyst, må det legges til grunn at bortrydding og stabling av paller inngikk som del av pakkerimedarbeidernes normale arbeidsoppgaver, og det lå derfor ikke noe ekstraordinært i at A påtok seg å utføre denne oppgaven den aktuelle kvelden. Pallene er heller ikke så tunge at vekten i seg selv kan kvalifisere til å anse skade ved løft av slike paller som yrkesskade. Som tidligere nevnt, veier de vanligvis mellom 23 og 25 kg. Riktignok må det kunne sies at det – spesielt for kvinnelige arbeidstakere – ikke er noen lett jobb å løfte og stable slike paller. Vekten var imidlertid kjent, og stablingen ble utført under normale arbeidsforhold. For at vekten i seg selv skal kunne anses som ulykkesmoment, må det være tale om løft av særlig tunge gjenstander. Selv om det hovedsakelig er tale om kvinnearbeidsplasser, er det ikke grunnlag for å karakterisere paller på mellom 23 og 25 kg som spesielt tunge gjenstander.
- (41) Når lagmannsretten kom til at hendelsen 18. juni 1996 måtte anses som arbeidsulykke, har den begrunnet dette med at det var ekstraordinært at ”samtlige paller fra skiftet bare var skjøvet til side og skulle ryddes til slutt”, og i at ”A i tur og orden skulle løfte *alle* pallene fra skiftet”. Jeg kan imidlertid ikke se at den omstendighet at bortryddingen og stablingen av pallene ikke ble utført suksessivt, men i en samlet operasjon etter at skiftet var avsluttet, er tilstrekkelig til å bringe forholdet inn under arbeidsulykkesbegrepet. Det

er ikke uten videre innlysende at en slik oppsamling av arbeidet med å rydde bort og stable pallene påførte arbeidstakerne noen ekstra belastning. Totalt var det bare tale om 7–8 paller. Jeg finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette, da den oppsamling av paller som medførte at de måtte stables i en samlet operasjon ved avslutningen av kveldsskiftet, uansett må være et for lite avvik fra normal arbeidsprosedyre til at den skal kunne bevirke at hendelsen må betraktes som arbeidsulykke.

- (42) Lagmannsrettens dom er etter dette basert på en uriktig anvendelse av det avdempede arbeidsulykkesbegrep i folketrygdloven § 13-3 andre ledd andre punktum.
- (43) Både for tingretten og for lagmannsretten har A anført at hun skled idet hun skulle løfte den siste pallene opp på stabelen, og at hendelsen derfor går inn under det markerte arbeidsulykkesbegrep i folketrygdloven § 13-3 andre ledd første punktum. Siden lagmannsretten ikke har tatt stilling til denne anførsel, må lagmannsrettens dom oppheves, og saken hjemvises til lagmannsretten for behandling av dette spørsmålet samt pådømmelse, jf. tvistemålsloven § 392 andre ledd sammenholdt med § 394. Dersom lagmannsretten ved den fortsatte behandling av saken skulle komme til at hendelsen går inn under folketrygdloven § 13-3 andre ledd første punktum, må lagmannsretten også vurdere spørsmålet om årsakssammenheng på nytt, da Gjensidige Forsikring ikke bare har bestridt at hendelsen 18. juni 1996 har karakter av yrkesskade, men også at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og de ryggplager A lider av.
- (44) Gjensidige Forsikrings anke har ført frem så langt anken har vært behandlet av Høyesterett. Selskapet har imidlertid ikke krevd saksomkostninger, og omkostninger for Høyesterett tilkjennes derfor ikke. Saksomkostningene for tingretten og lagmannsretten må avgjøres ut fra det utfall saken får etter den fortsatte behandling. Avgjørelsen av saksomkostningene for disse instansene må av denne grunn utstå til den dom eller kjennelse som avslutter saken, jf. tvistemålsloven § 179 første ledd tredje punktum.
- (45) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Lagmannsrettens dom oppheves, og saken hjemvises til fortsatt behandling ved lagmannsretten.
2. Saksomkostninger for Høyesterett tilkjennes ikke. Avgjørelsen av saksomkostningene for tingretten og lagmannsretten utstår til den dom eller kjennelse som avslutter saken.

- (46) Kst. dommer **Falkanger:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (47) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (48) Dommer **Bruzelius:** Likeså.
- (49) Dommer **Coward:** Likeså.
- (50) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Lagmannsrettens dom oppheves, og saken hjemvises til fortsatt behandling ved lagmannsretten.
2. Saksomkostninger for Høyesterett tilkjennes ikke. Avgjørelsen av saksomkostningene for tingretten og lagmannsretten utstår til den dom eller kjennelse som avslutter saken.

Riktig utskrift bekreftes: